29/10/2019

125 година цркве Светог Саве у Џексону

Најстарија српска православна црква у Северној Америци, црква Светога Саве у калифорнијском граду Џексону, свечано је прославила своју 125-годишњицу од 18. до 20. октобра 2019. лета Господњег.

Обележавање јубилеја почело је у главној јавној библиотеци града Џексона и округа Амадор, где су свештенство и парохијани светосавске цркве подарили књиге које представљају ДНК српске заједнице: Хришћанско наслеђе Косова и Метохије, Српско православно наслеђе у Америци, Житија Светог Мардарија Либертивилског и Севастијана Џексонског, Сви путеви воде у Џексон (о историји и значају српске заједнице у Џексону) и Иконе цркве Светог Саве (са историјом парохије и објашњењем живописа).

Следећа локација била је Музеј округа Амадор, где је приказана изложба са дивно илустрованим панелима о 800 година Српске Православне Цркве, које је припремио протођакон Јован Аничић из Источноамеричке епархије, као и о 125 година џексонске парохије, које је припремио Лазар Лери Ангиер. Два панела која говоре о оснивању цркве Светог Саве, њеном живопису и богослужењу, као и о Светом Сави и Светом Севастијану, остаће трајно власништво Музеја, као део његове сталне поставке. У посебној просторији Музеја, присутни су имали прилике да виде модел рудника злата Кенеди и симулацију његовог рада.

Уследила је вечера у парохијском дому, уз обраћање хирурга Стефана Кмезића, једног од тројице представника породице Светога Севастијана Дабовића из Боке Которске, и уз звук гусала и пој Бојане Пековић, а који су сви ради светковине из Европе и старога краја допутовали у Џексон. Такође, приказана је и кратка верзија новог документарног филма Драгана Маринковића и Бориса Гортинског о џексонској светосавској и светосевастијановској заједници.

У суботу је програм настављен испред најстаријег џексонског Националног хотела, где су се џексонски градоначелник г. Боб Стимпсон и џексонски парох Марко Бојовић обратили присутнима изражавајући радост и благодарност за међусобну подршку и доприносе, а градоначелник је у име града поводом значајног јубилеја подарио цркви Светог Саве велику заставу града Џексона, на којој се налазе и поменути хотел и поменута црква. Локални школски парадни оркестар је интонирао америчку химну, а затим и мелодију Ужичког кола, уз коју су чланови Фолклорног друштва Младост из Сан Франциска одиграли коло испред хотела и поред најпосећеније пекаре у граду, која је у власништву српске породице Живановић.

Са тог места, као и пре 125 година, како сведочи архив градских дневних новина, пошла је свечана поворка централном Главном улицом Џексона, уз звуке Марша на Дрину. Предводио је Срђан Дабовић, праунук Светог Севастијана, који је носио литијски крст, а за њим нова, велика и прелепа икона Светог Севастијана, коју су у част јубилеја донели Срђан, Стефан и њихов пријатељ Марко Кљајевић. За њима су ишле црквене заставе, иконе, јеванђеље, америчка национална застава, заставе Српске Цркве и народа, историјска застава црногорског краља Николе, коју је он послао на дар џексонској парохији, као и новодобијена застава града Џексона. У литији је учествовало шест свештеника (од којих тројица из Севастијановог родног Сан Франциска: Душан Буњевић, Слободан Јовић и Ђурица Гордић, свештеник руске цркве Џејмс Стил, чији је епископ Николај освештао цркву, свештеник српске мисионарске парохије са севера Калифорније Џорџ Елиот и парох џексонски), тројица ђакона, градоначелник и председница градске владе, председник Парохијског савета са црно-белом фотографијом оснивача цркве, председница Кола српских сестара са иконом заштитнице Кола, Свете Петке, парохијани са иконама својих крсних слава, омладина у српским народним ношњама, малишани са фотографијама својим преминулих предака који су уткали себе у историју џексонске парохије.

Код Ватрогасног дома литија је застала ради јектеније и многолетија за

парохију, град и крај и све оне који су у јавној служби. Уз звуке гајди и добоша, поворка је пристигла до црквеног имања, где је парадни оркестар одсвирао химну Боже правде, а затим још једно коло, које су опет заиграли омладинци. Затим су два члана породице Дабовић из Боке преузели икону њиховог прадеде стрица Севастијана из кола у којима је вожена, и уз звуке гајди и васкршње песме Светог владике Николаја „Људи ликујте“ кренули кроз гробље ка улазу у цркву, где су икону Светог Севастијана Џексонског и Санфранциског предали свештиницима Џексона и Сан Франциска. Са степеница цркве, свима присутнима се обратио Срђан Дабовић. Његова породица подарила је предивну икону, рад београдског иконописца Јелене Хинић, али и трон од буковог дрвета, који је израдио локални дуборезац, амерички православац, Пол Скип Шарп. Срђан је уједно позвао све да дођу у Сасовиће, Херцег Нови и Боку у јуну наредне године, када ће бити установљено и летње празновање Светог Севастијана. Затим је икона унешена у цркву, па кроз царске двери у олтар, а литија завршена поменом за све оснивaче цркве и сахрањене на црквеног гробљу, као и музиком гајди и песмом деце, омладинаца и свих присутних – Људи, ликујте.

Програм је настављен тамо одакле је све и почело, у руднику, а сада Музеју рудника злата Кенеди. Најпре су двојица малишана, Богдан и Милош, потомци рудара Саве Вуковића и Михаила Бакоча, открили и поставили спомен плочу, у част рудара који су основали цркву. Затим је програм настављен уз ручак, фолклорне игре, звуке уживо гусала и гајди, бројне игре за децу и обиласке музеја. У току програма у руднику, придружио се и Епископ западноамерички Максим.

После поподневног одмора, људи су почели из разних крајева да пристижу у цркву Светог Саве већ око пет часова, а вечерња је почела у шест. Пред њен почетак, владика Максим и умировљени џексонски прота Стеван Тумбаш увели су нову икону Светог Севастијана из олтара у трон. На крају дивне службе, народ који је у потпуности испунио свеже рестаурирану џексонску цркву, са великим усхићењем прилазио је новој икони и моштима џексонског светитеља.

У Мисији Светог Саве, недалеко од цркве, послужена је вечера са целовечерњим дружењем уз музику групе „Србија“ из Аризоне и народна кола.

Врхунац прославе била је, наравно, света Литургија којом је началствовао епископ Максим, уз саслуживање четворице свештеника (Стеван Тумбаш, Вилијам Виер, Џорџ Елиот и Марко Бојовић) и џексонског ђакона Драгана

Стојановића. Умировљени прота Душан Буњевић и протођакон Трива Павлов били су молитвено присутни. После читања светог Јеванђеља беседио је владика Максим. Света Литургија крунисана је светим причешћем, којем је приступио велики број верног народа.

Свечани ручак одржан је у великој и са укусом уређеној сали Мисије Светог Саве. Богат програм садржао је сажете и језгровите говоре шесторице говорника, представника парохијана који нису српског етничког порекла али су свесрдно прихваћени и свесрдно пришли заједници: г. Ричарда Бродерсона, представника Срба чији су преци били рудари и оснивачи цркве, г. Ричарда Воте, представника породице Дабовић из Боке Которске, г. Марка Кљајевића, умировљених парохијских ђакона и свештеника Триве Павлова и Стевана Тумбаша, и коначно владике Максима. Говори су одисали благодарношћу, топлином, радошћу и оптимизмом. У музичком делу програма учешће је најпре узео локални средњошколски, веома талентовани џез бенд, као израз испреплетаности идентитета града и цркве, и жељи да се представи оно најбоље што они имају да понуде. У два наврата, сплетом народних игара, наступило је фолклорно друштво „Младост“. Попадија Биљана Бојовић и Маријел Петричевић појале су богомољачке песме у част рудара који су својом жртвеном љубављу подигли џексонску белу цркву, а трио „Златан вез“ (клавир: Горјана Зекић, кларинет: Милун Досковић, виолончело: Биљана Бојовић) извео је колаж народних песама. Бојана Пековић, веома талентована млада гусларка и студенткиња престижне музичке академије у Финској, дошла је из Европе да узме учешћа у прослави џексонског јубилеја у част оснивача цркве који су дошли из Херцеговине и Црне Горе, где се гусларска музика посебно цени и негује. У Џексону је по први пут извела две песме: једну посвећену џексонској Цркви Светог Саве и другу, део народне песме Зидање Раванице, на енглеском језику. На крају свог наступа, уз пратњу виолончела, извела је и песму посвећену Светоме Сави. Музички програм је окончан звуцима гајди Џона Елиота, коме су се у последњој песми, Људи, ликујте, још једном изведеној, о Празнику над празницима, светлом Васкрсењу Христовом, чијом „силом познајемо смисао и циљ свег стварања“, придружили сви остали музичари, фолклорни играчи, деца и омладина.

Примивши на дар циглу, која је пронађена током радова испод цркве, каквом је црква и грађена 1894. године, а за коју су за ову прилику причвршћена два спомен новчића, са лицем и наличјем урађеним у спомен 125 година џексонске парохије и 800 година светосавске Цркве, владика Максим је у завршном говору позвао верне да се угледају на свети пример Светога

Севастијана и његову скромност, смирење, дарежљивост, стрпљење, истрајност, благост и љубав. На самоме крају, благословио је све присутне, а благочестиви народ испуњен благодаћу Духа Светога почео се разилазити у миру и радости, узвикујући још једном поздрав којим Џексонци воле да окончају све своје прославе: Живео Џексон!

spc.rs